

Nové možnosti rozvoje vzdělávání na Technické univerzitě v Liberci

Specifický cíl A2: Rozvoj v oblasti distanční výuky, online výuky a blended learning

NPO_TUL_MSMT-16598/2022

Komunikační dovednosti

PhDr. Stanislava Exnerová

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Národní
plán
obnovy

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

50. léta 20.století

Andrew Salter a Joseph Wolpe

základem psychických a emocionálních problémů a společenského fungování některých pacientů je to, že si nejsou vědomi vlastních práv a neumějí je uplatňovat

??? Platí či neplatí, že asertivita je:

- a) schopnost vhodným způsobem vyjádřit svoje pocity a přání
- b) schopnost odradit lidi od útoku
- c) schopnost komunikovat tak, abychom mohli prosadit svoje oprávněné nároky
- d) schopnost nepohněvat si komunikační partnery
- e) schopnost zvítězit, pokud druzí nějak vzdorují
- f) možnost, jak komunikačně „porazit“ jakéhokoli manipulátora či agresora
- g) možnost, jak se prosadit, kdykoli si to přejeme

Asertivita je

- a) schopnost vhodným způsobem vyjádřit svoje pocity a přání
- b) schopnost odradit lidi od útoku
- c) schopnost komunikovat tak, abychom mohli prosadit svoje oprávněné nároky
- d) schopnost nepohněvat si komunikační partnery
- e) schopnost zvítězit, pokud druzí nějak vzdorují
- f) možnost, jak komunikačně „porazit“ jakéhokoli manipulátora či agresora
- g) možnost, jak se prosadit, kdykoli si to přejeme

- Umět říci „ne“ může znamenat schopnost ochránit vlastní důstojnost
- Být asertivní umožňuje zbavit se některých tísnivých pocitů (jak to vysvětlím?, budou se mnou kamarádit? Apod.)

- Asertivita pomáhá odstranit nedorozumění („mám pocit, že to pro vás není tak důležité jako pro mě
- Asertivita je pomocníkem při obraně před manipulátory!

Manipulace

Už vám také říkali, že:

- **Vy jste taková hodná, přece byste nezkoušela...**
- **Víte, jak jsou ty děti přetížené. Nemůžete ty požadavky trochu zmírnit?**
- **Každý přece ví, že znalosti nejsou všechno. Přece byste mu nezkazila budoucnost?**
- **Když ho ještě nevyzkoušíte, bude mít hrozné problémy.**
- **Já jsem se to učila celou noc!**
- **Nemohli jsme se učit, byly přece ty závody...**
- **Pane učiteli, jak dlouho už učíte?**
- **Jestli kluk neprojde, tak se budu muset poradit na školském úřadu.**

Pasivně jednající lidé:

- Raději ustoupí.
- Nedůvěřují sami sobě.
- Nedoufají v možnost efektivní obrany.
- Raději se přizpůsobí.
- Mají obtíže vyjádřit svá přání.
- Nedovedou odmítnout.
- Nedovedou požádat o laskavost atd.
- Je pro ně obtížné prosadit se mezi ostatními.

**Přece mu
nechcete zkazit
život!**

Jistě, že nechci...

Asertivita znamená:

- vědět co chci
- nést zodpovědnost za následky svého jednání
- nenalhávat si do vlastní kapsy
- naslouchat ušima co je skutečně řečeno
- nestydět se říci, co chci
- respektovat, že na otázku je možná odpověď kladná i záporná a vyzvání je možno splnit – neprovokovat
- být asertivní = vzdát se manipulace s druhými
- zohledňovat kontext

**Přece mu
nechcete zkazit
život?**

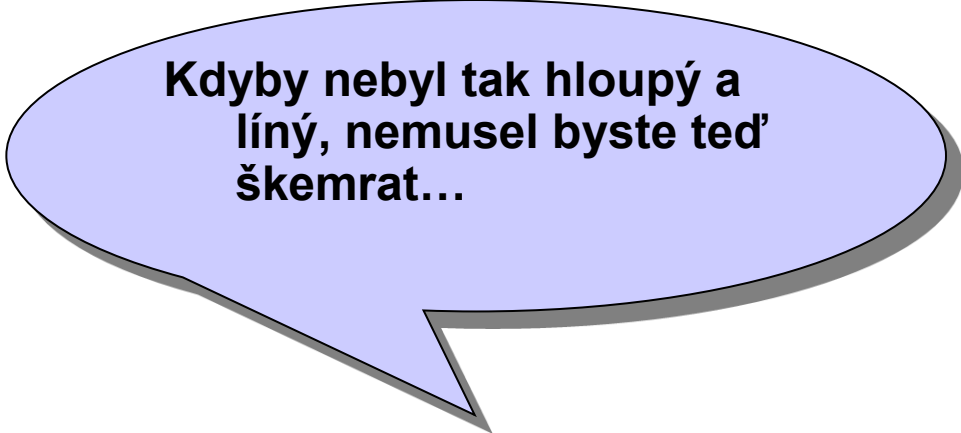
**To naštěstí není na mně.
Jistě mu pomůže, když
pochopí, že pravidla
platí pro všechny
stejně.**

Asertivita není:

- drzost
- manipulace
- agresivita
- nezdvořilost

**Přece mu
nechcete zkazit
život?**

**Kdyby nebyl tak hloupý a
líný, nemusel byste teď
škemrat...**

Je nutné vždycky jednat asertivně?

- a) jistě, jste-li rozumní lidé
- b) ano, máte-li potíže
- c) někdy je to vhodné, jindy ne
- d) i když je to vhodné, nemusíte
- e) je to zbytečná amerikanizace

Je nutné vždycky jednat asertivně?

- a) jistě, jste-li rozumní lidé
- b) ano, máte-li potíže
- c) někdy je to vhodné, jindy ne
- d) i když je to vhodné, nemusíte
- e) je to zbytečná amerikanizace

Rozlišíte jednotlivé **typy asertivity**?

základní – empatická – eskalující - konfrontativní

- To naštěstí není na mně. Jistě mu pomůže, když pochopí, že pravidla platí pro všechny stejně.
- Rozumím vašim obavám, ale chceme přece všichni, aby se naučil respektovat pravidla a neměl v životě problémy.
- Za jeho přístup nemohu nést odpovědnost. Možná byste si to chtěl ujasnit s ředitelem školy.
- Myslíte, že je mi ta situace příjemná? Očekáváte ode mě neprofesionální přístup?

Rozlišíte jednotlivé **typy asertivity**?

základní – empatická – eskalující - konfrontativní

- To naštěstí není na mně. Jistě mu pomůže, když pochopí, že pravidla platí pro všechny stejně. (základní)
- Rozumím vašim obavám, ale chceme přece všichni, aby se naučil respektovat pravidla a neměl v životě problémy. (empatická)
- Za jeho přístup nemohu nést odpovědnost. Možná byste si to chtěl ujasnit s ředitelem školy. (eskalující)
- Očekáváte ode mě neprofesionální přístup? (konfrontativní)

DRZOST
AGRESIVITA
MANIPULACE
NEZDVORILOST

- VĚDĚT, CO ČINCI
- NĚST ZODPOVĚDNOST
- NENALHÁVAT SI
- NESTYDĚT SE VYÁDRIT
- NEMANIPULOVAT

HROZÍ KONFLIKT
NEOCHŮTA
NA TLAK
ÚTOK
VL. NEJISTOTA
MAM PRAVO

NĚKTERÍ NEROCHOPI
URAZÍ SE?
VYPADÁTE DIVNĚ?

NEVÝHODY

ASERTIVITA

KDY ANO?

RYCHLY REZ,
OSVOBOZŇÍCI
VĚCNOST
JEDNOZNAČNOST

VÝHODY
PŘEDPOKLADY

KDY NE?

KDYŽ NEČINCI
JDE O BUZKĚ
NEVYHOVUJE MI
NEMAM PRAVO

SLUŠNOST
KLID
KOREKTNOST
VĚCNOST

TYPY
ESKALACE
KONFRONTACE
ZAKLADNI
EMPATICKA

Asertivita

v pedagogické komunikaci

- Budování autority učitele závisí na:
  - Vyjadřování jeho statusu
  - Kompetentním vyučováním
  - Manažerské schopnosti
  - Účinném přístupu k nežádoucímu chování

Souvislost s asertivitou

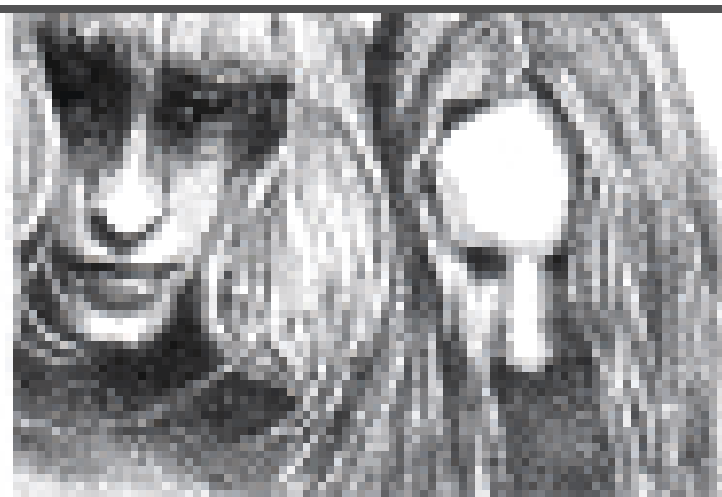
Pozor!

- Asertivní jednání možné ze strany učitele i žáka
- Nutno respektovat specifika sociálních rolí
+ respektovat kompetenční pravomoce

Asertivní učitel/ka

- Jednoznačně, s jistotou, srozumitelně a jasně vyjadřuje "přání a i pocity
- Je připravena podpořit slova adekvátními činy
- Vyjadřuje žákům podporu a podílí se na příznivé emoční atmosféře

- Vhodně, přiměřeně a situačně kombinovat poziční autoritu (formální) s autoritou přirozenou (neformální)
- Využívat pozitivní zpětnou vazbu i sankční mechanismy
- Tolerance, laskavost i jistá direktivnost...

AŠERTIVITA

**v rodině a
ve škole**

Alena Valášková

ASERTIVITA PRO MANAŽERY

M

Dagmar
Luhnerová

- * jak využít pozitivu asertivní komunikace k dosažení svých cílů
- * praktické rady, tipy a příklady

Komunikace

GRADA

Asertivně do života

Tomáš Novák, Věra Capponi

3., aktualizované a doplněné vydání

**STOP MANIPULACI
ROZDÍL MEZI AGRESIVITOU, PASIVITOU A ASERTIVITOU
ASERTIVNÍ „LIDSKÁ PRÁVA“ A TECHNIKY
KRITIKA = VELKÝ MANIPULÁTOR**

www.nictrmagazin.cz

GRADA

Jak se zbavit napětí, stresu a úzkosti

Ján Procházka

M psychologie pro každého

JAK ZAHODIT KAŽDODENNÍ NAPĚTÍ A ZAČÍT ŽÍT

JAK ZÍSKAT ODOLNOST VŮČI STRESU

RELAXACE

ASERTIVNÍ KOMUNIKACE

GRADA

Asertivitou proti stresu

2. přepracované a doplněné vydání

Ján Procházka, Jana Procházková

M psychologie pro každého

KOMUNIKAČNÍ DOVEDNOSTI A NASLOUCHÁNÍ

KOMUNIKAČNÍ ZVLÁŠTNOSTI

PŘÍJÍMÁNÍ A PODÁVÁNÍ KRITIKY

ASERTIVNÍ ŘEŠENÍ KONFLIKTŮ A PROBLÉMŮ

Asertivní práva

Asertivní práva – naše i jejich!

- 1) Máte právo sami posuzovat
své chování, myšlenky a
emoce
a nést za ně
i za jejich důsledky
sami
odpovědnost.

- Nehodnotit pořád dítě, neradit,
- Respektovat jeho rozhodnutí

**Asertivní práva – znamenají
také povinnosti!**

**2) Máte právo nenabízet
žádné výmluvy či omluvy
ospravedlňující vaše
chování.**

- Nenutit dítě, aby se ze všeho zpovíдалo,
- Nechat mu soukromí,
- Trpělivě čekat, jestli se bude chtít svěřit, vysvětlit...

Asertivní práva

3) Máte právo sami posoudit, zda a nakolik jste odpovědní za problémy druhých lidí.

- Zbavit se nutkání, řešit za druhé

Asertivní práva

4) Máte právo změnit svůj názor.

Asertivní práva

**5) Máte právo dělat chyby
a být za ně odpovědni.**

- Nedenunciovat chybuujícího, chybu analyzovat věcně

Asertivní práva

6) Máte právo říci „já nevím“.

Asertivní práva

**7) Máte právo být nezávislí
na dobré vůli ostatních.**

- Učitelé nemusejí být populární
- Nezávislost na sympatiích žáků a rodičů

Asertivní práva

**8) Máte právo dělat
nelogická rozhodnutí.**

Asertivní práva

9) Máte právo říci:

„Já ti nerozumím“.

Asertivní práva

10) Máte právo říci:

„Je mi to jedno“.

- Mám právo vidět to jinak

Asertivita
není zázračná technika
pro všechny případy!

